

Temadag satte varmeplanlægning på dagsordenen

Mange kommuner har ambitioner om at gøre en indsats for klimaet. Varmeplanlægning er et nødvendigt redskab, og det satte Dansk Fjernvarme fokus på med en temadag.

VARMEPLANLÆGNING

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

De seneste år har en række kommuner fremlagt ambitiøse planer om at blive CO₂-neutrale, og begreberne "klima-kommune" og "energi-by" har set dagens lys. I det hele taget har den globale interesse for klima, miljø og energi også gjort sig gældende på kommunalt niveau i Danmark, og der er skabt både et ønske og en forventning om at gøre en lokal indsats for at forbedre klimaet.

Med andre ord har kommunerne i øjeblikket mere fokus på energiområdet, end det har været tilfældet længe, og denne tendens afspejler sig også i en

fornyet interesse for varmeplanlægning, der da også rent lovgivningsmæssigt er defineret som en kommunal opgave.

Dansk Fjernvarme havde på den baggrund inviteret både fjernvarmeværker og kommuner til at deltage i en temadag om en CO₂-neutral fremtid og kommunal varmeplanlægning.

Alle 80 pladser i det nybyggede auditorium i Fjernvarmens Hus var besat og der er allerede planlagt en ny udgave af temadagen den 16. marts.

Varmeplan Danmark

Dansk Fjernvarmes formand, Uffe Bro, bød deltagerne velkommen og kunne i sin introduktion læse højt fra et brev,

som klima- og energiminister, Connie Hedegaard, har sendt til alle landets kommuner. I brevet gør ministeren kommunerne opmærksom på deres varmeplanlægningsopgave, og hun fremhæver muligheden for, at kommunerne med fordel kan udvide fjernvarmeområderne.

Samme pointer ligger som gennemgående temaer i den aktuelle Varmeplan Danmark, og den stod professor Henrik Lund, Aalborg Universitet, i selskab med Anders Dyrelund fra Rambøll for at præsentere i dagens første indlæg.

Varmeplan Danmark ser på, hvordan man bedst kan opvarme boliger og

Det nye auditorium i Fjernvarmens Hus var fyldt, da Dansk Fjernvarme afholdt en temadag om CO₂-neutral fremtid og den kommunale varmeplanlægning. Her er det Pernille Aagaard, partner i Energi & Miljø Advokatfirma, der holder indlæg. Foto: Flemming L. Rasmussen.

erhverv i Danmark, når ambitionen er at reducere CO₂-udslippet og på længere sigt gøre Danmark helt CO₂-neutralt.

Planen opererer med tre scenarier, hvor fjernvarmen udvides fra at udgøre 46 procent af varmebehovet i dag til henholdsvis 53 procent (via øget tilslutning i eksisterende områder), 63 procent (naboområder på naturgas konverteres til fjernvarme) og 70 procent (naturgasområder op til en kilometer fra fjernvarmeområder konverteres).

Varmeplan Danmark regner samtidig på en lang række alternativer, og fjernvarmen kommer rigtig fornuftigt ud, når det gælder både samfundsøkonomi og positiv miljøeffekt.

- Rapporten konkluderer, at det vil være fornuftigt at udbygge fjernvarmen gradvist til et niveau mellem 53 og 70 procent af varmebehovet mod de nuværende 46 procent. I ejendomme uden for fjernvarmeområder vil varmepumper være den bedste løsning, forklarede Henrik Lund.

Kommunerne vil gerne

Hvis den udvikling, Varmeplan Danmark skitserer, skal gennemføres i praksis, er det blandt andet op til kommunerne, der er ansvarlige for varmeplanlægningen lokalt.

Borgmester i Middelfart og medlem af teknik- og miljøudvalget i Kommunernes Landsforening, Steen Dahlstrøm, bidrog derfor med et indlæg på temadagen.

Her gjorde han det klart, at kommunerne er helt parate til at tage deres del af opgaven og ansvaret på sig.

- Vi kan komme rigtig langt med at sænke den danske CO₂-udledning ved at se på den kommunale varmeforsyning. Andelen af vedvarende energi skal øges - og i KL mener vi, at kommunerne skal spille en stor og aktiv rolle, fastslog han.

Borgmesteren pointerede dog, at staten efter KL's opfattelse også må gøre sin del og at der i den forbindelse er brug for en mere klar ansvarsfordeling mellem kommunerne og staten.

- Hvis varmeplanlægning skal være et centralt element i udmøntningen af den danske energipolitik, skal kommunerne have tildelt opgaven. Kun på den måde kan vi sikre, at der bliver tilført ressourcer og kompetencer til området.

- Vi er nødt til fra KL's side at holde fast i, at der er en afgørende forskel på opgaver, kommunen ifølge lovgivningen skal løse, og opgaver, som kommunerne kan løse, sagde han og tilføjede, at opgaven med strategisk

varmeplanlægning efter KL's opfattelse ligger naturligt hos kommunerne.

Hvis opgaven med at udføre aktiv, strategisk varmeplanlægning skal prioriteres i kommunerne, er det således efter KL's opfattelse nødvendigt at gøre det til en utvetydig pligt for kommunerne, hvilket samtidig vil betyde, at opgaven kompenseres økonomisk.

Muligheder og pligter

Allerede i dag er det dog sådan, at kommunerne rent juridisk er defineret som varmeplanmyndighed.

Hvilke pligter og muligheder, det giver kommunen var emnet, Ph.D. Pernille Aagaard, partner i Energi & Miljø Advokatfirma, var mødt frem for at tale om.

Hun gjorde det klart, at kommunen har en juridisk fastlagt pligt til at lave varmeplanlægning, selvom kravet om at udarbejde en egentlig varmeplan bortfaldt i 1990. Derudover har kommunen en mulighed for selv at udarbejde projektforslag for en kollektiv varmeforsyningsvirksomhed eller for at påbyde varmeforsyningen at udarbejde et projektforslag.

Til gengæld påpegede Pernille Aagaard også, at rammebetingelserne

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

skal ændres, før kommunerne i praksis har mulighed for at føre visionerne fra Varmeplan Danmark ud i livet. Det skyldes, at reglerne i øjeblikket i visse tilfælde begrænser kommunernes mulighed for at anvende CO₂-neutrale brændsler, samt ændre på produktionsformen eller på områdefgrænsningen.

Pernille Aagaard talte også om projekternes vej igennem den kommunale myndighedsbehandling og de problemer, der kan opstå, når projekter skal godkendes. Ifølge Pernille Aagaard er fejl i sagsbehandlingen en årsag til, at det er ekstra vanskeligt at iværksætte nye projekter, der bidrager til at skabe en CO₂-neutral fremtid. I hvert fald viser det sig, at de fleste af de sager, der indbringes for Energiklagenævnet, indtil nu er endt med, at kommunens projektgodkendelse bliver underkendt.

- Det er rigtig ærgerligt, når der nu er lagt så mange ressourcer i at få projektet igennem godkendelsesprocessen, fastslog Pernille Aagaard.

Der er en række årsager til, at projekterne underkendes. Der kan være tale om, at sagen ikke er belyst tilstrækkeligt, at der ikke er henvist til de korrekte retsregler, at kommunen har lagt vægt på usaglige hensyn osv. Pernille Aagaard gav på den baggrund en række gode råd til, hvad kommunerne bør være opmærksomme på.

- Hav styr på formerne og hav styr på, hvilke retsbestemmelser, der er i spil. Bevar fokus på en god argumentation i forhold til de kriterier, loven lægger vægt på. Med den rigtige begrundelse kan næsten hvad som helst lade sig gøre, så længe der ikke er formelle fejl, og projektet ikke er i strid med principperne i loven.

Aktiv varmeplanlægning

Selvom der således både er pligter, muligheder og barrierer i de rammer, kommunerne har at varmeplanlægge efter, er der eksempler på kommuner, der arbejder særdeles aktivt med varmeplanlægning.

I sidste nummer af FJERNVARMEN

I Ballerup er 300.000 MWh ved at blive konverteret fra gas til fjernvarme. Kasper Ullum fra Ballerup Kommune fortalte om kommunens arbejde med varmeplanlægning.
Foto: Flemming L. Rasmussen.

var varmeplanlægningen i Solrød beskrevet. Her satser kommunen aktivt på varmeplanlægning og har netop vedtaget en opdateret varmeplan, der sætter kursen mod en mere miljøvenlig opvarmning af kommunen, blandt andet ved hjælp af en udvidelse af fjernvarmeområdet.

På temadagen blev der præsenteret to andre eksempler på aktiv, lokal varmeplanlægning, nemlig fra Ballerup og Brædstrup.

I Ballerup har varmeplanlægning fra såvel kommunen som I/S Vestforbrænding ført til, at et område på 300.000 MWh er i gang med at blive konverteret fra naturgas til fjernvarme, og dermed kan varmen fra affaldsforbrændingen i højere grad udnyttes til fordel for miljøet. Den samfundsøkonomiske besparelse er udregnet til cirka 75 millioner kroner.

Konverteringen er sket ved, at Vestforbrænding har udarbejdet projektforslag, som kommunen har behandlet og bedømt positivt på grund af de samfundsøkonomiske og miljømæssige gevinster. Det har ført til protester fra naturgasselskabet HNG, der vil få færre kunder til at betale restgælden i nettet, hvis nogle områder konverteres til fjernvarme. Det har ført til, at Vestforbrænding har accepteret at betale en kompensation til HNG frem til 2014, hvor nettet er fuldt afskrevet.

Kasper Ullum fra Ballerup Kommune kunne fortælle tilhørerne ved temadagen, at både kommunen og I/S Vestforbrænding arbejder videre med varmeplanlægning.

Vestforbrænding har således lavet en varmeplan, der anbefaler en yderligere udbygning af fjernvarmenettet i Ballerup, og som desuden har fokus på varmebesparelser og sænkning af returtemperaturen.

Desuden er det under overvejelse at levere fjernvarmebaseret køling af Ballerup Rådhus.

Nytænkning i Brædstrup

I Brædstrup har det lokale fjernvarmeselskab været særdeles initiativrigt, når det gælder om at forandre energibilledet i kommunen.

Her er der etableret verdens tredje største solvarmeanlæg, og der er sat gang i flere projekter, ikke mindst TEAKS og Ring Søpark.

Det fortalte direktør for Brædstrup Fjernvarme, Per Kristensen, om, og han kunne fortælle, at motivationen til at sætte de mange skibe i søen har flere sider.

Dels er det et spørgsmål om at modvirke stigningen i naturgasprisen gennem de seneste år, og dels handler det om en generel målsætning om at drive værket både teknisk, økonomisk og miljømæssigt optimalt.

Bag forkortelsen "TEAKS" gemmer sig sætningen "teknisk effektivisering af kraftvarmesystemer", og projektet handler om at fokusere på hele kæden fra produktionenheden til installationen hos forbrugeren. Projektet har en udløber i form af Fjernvarmens Serviceordning, der netop handler om, at der løbende skal være opmærksomhed omkring forbrugernes fjernvarmeunit.

På produktionssiden har projektet ført til etableringen af solvarmeanlægget, der var blandt de få muligheder, forsyningen havde for at ændre på brændselssammensætningen på grund af forbuddet mod at skifte afgiftsbelagt brændsel ud med ikke-afgiftsbelagt brændsel.

Solvarmeanlægget i Brædstrup var første gang, der blev opført et stor-skala solvarmeanlæg i tilknytning til decentral kraftvarme.

Begge projekter er gennemført med Brædstrup Kommunes godkendelse og moralske opbakning og viser således, at fjernvarmeforsyningen har haft succes med at agere motor i processen med en CO₂-neutral fremtid i den midtjyske kommune.

Ring Søpark-projektet er i flere omgange beskrevet i artikler i FJERNVARMEN, senest i nr. 11/2008.

TEAKS-projektet er et emne på de aktuelle regionalmøder.

Med eksemplerne fra Ballerup og Brædstrup viste temadagen, at der altså kan skabes forandringer i et samspil mellem aktive kommuner og forskellige lokale aktører på energiområdet.

Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen rundede dagen af med blandt andet at udtrykke sin forhåbning om, at der i fremtiden vil være mange flere eksempler på aktiv varmeplanlægning.

fr@danskfjernvarme.dk

Alle indlæg fra temadagen kan findes på www.danskfjernvarme.dk under "aktiviteter" - "mødematerialer" - "temadage". Mødet gentages d. 16.3.09, se programmet til højre.